

Kdo na které působí straně ve věčném souboji s drogou

Koncem minulého roku si Národní protidrogová centrála připomínala patnáctiletí své existence. Řada rádoby aktivních, objektivních periodik se zase jednou pustila do zpochybňování výsledků nekonečného zápasu s nelegálním drogovým obchodem.

Opět spatřily světlo světa hlášky: „Odborníkům, kteří se věnují zkoumání závislostí, jsou Komorousovy údaje k smíchu. Číslo dvacet procent je vycucané z prstu... Nebylo by s přihlédnutím k malým úspěchům Komorousova týmu účelnější, kdyby se část jeho peněz přesunula na prevenci? Potřebuje vůbec Česká republika protidrogovou brigádu?..“

Jen sotva lze věřit, že podobným novinářským projevům jde o prospěch společnosti, o její zdravý rozvoj, o ochranu především mladých lidí před zhoubným vlivem novodobé metly lidstva...

I proto časopis Policista požádal po několika letech Národní protidrogovou centrálu o rozhovor – její dlouholetý šéf plk. JUDr. Jiří Komorouš byl vstřícný.

Pane řediteli, vybavujete si kdy jste vy sám – jako lidské mládě – poprvé zjistil, že jsou kolem nás drogy?

Nelegální ne! – Vzhledem ke způsobu mého mládí, protože jsem od malička tihnul k trempinku a trempoval jsem v podstatě až do nástupu na základní vojenskou službu, tak jsem se s nelegálními drogami nesetkal. Vlastně jsem vyrůstal v prostředí, kde se uznávaly hodnoty jako příroda,

kamarádství a svým způsobem čistota. Na drogy tam nebylo místo.

Vím, že dnes máte v protidrogové centrále zásadní námitku proti jakémukoliv experimentování s drogou – byť by to bylo zcela jen pro pracovní účely, či nejsoukromější zkušenost – ale: řešil jste třeba kolem vojny a po ní, tedy dosti dlouho před vznikem protidrogového policejního útvaru, vlastní dilema vyzkoušet lákadlo drogy nebo zůstat v tomto směru nepopsaným listem?

Neřešil a drogy nezkoušel! – Ani jsem k tomu neměl příležitost, ani jsem ji nehledal. – Možná jsem to měl lehčí, zcela objektivně řečeno, než současní mladí lidé, protože jsem se nikdy nedostal do situace, kdy bych se musel rozmyslet, jestli mám nějakou nelegální drogu vyzkoušet.

Často se v poslední době píše o úměrnosti či neúměrnosti mezi množstvím drog, které cestují do naší republiky, případně na našem trhu zakotvují, mezi počty protidrogových policistů a mezi prokazatelným množstvím zadržených a zlikvidovaných opiátových jedů. Jak na takovou trojčlenku nahlíží NPC?

Pokud se týče množství zadržených drog, množství toxikomanů, množství spotřebovaných drog, to jsou všechno jen kouzla s čísly. Všechno jsou to jenom hrubé – a velmi hrubé – odhady. My vycházíme ze dvou faktů:

Mezinárodní organizace pro kontrolu narkotik zjistila při porovnávání produkce osevních ploch na světě – což je několik míst, která produkují kokain a která produkují mák – že se vyprodukuje tolik a tolik tun drog. A potom jsou zde čísla, rovněž celosvětová, která říkají, kolik drog je fakticky policejními, celními a dalšími bezpečnostními orgány na světě zadrženo, což činí dvacet procent. My tvrdíme, že vzhledem k tomu, že patříme dlouhodobě – a můžeme to doložit mnoha mezinárodními posudky – k velmi dobře hodnoceným jednotkám jak v Evropě, tak i v rámci celosvětovém. Takže se na těchto dvaceti procentech podílíme. Pokud se týče území České republiky, někdy se tato informace zkresluje – je to možná i nepřesnou formulací, která třeba i zazněla z naší strany, že dvacet procent drog na území ČR zadržíme. Neodvážil bych se to tvrdit! Prostě zadržíme určité procento drog – ale každopádně je počet zadržených drog minimální

v porovnání s množstvím, které dojde na trh!

Základní hodnotící kritérium pro nás a pro jednotlivé partnerské policejní jednotky není množství zadržených drog, je jím ale usvědčení a dokázání trestné činnosti pachatelům, kteří drogy vyrábějí, organizují obchod s nimi a dodávají je do cílových oblastí. To je to podstatné!

Pořád nemůžeme přesvědčit některé novináře, kteří se v této problematice neorientují, nebo jen povrchně, že dnes se jak kurýrní záležitosti, tak výrobní realita – u nás hlavně kolem produkce pervitinu – točí v gramových množstvích. Takže zadržení drogy – v podobně malém množství – není rozhodujícím hodnotícím kritériem. Daleko směřovatější je, když se nám podaří důkazně prokázat, nejen zadrženému jednotlivci, ale posléze třeba i organizaci, že se v kauze obchodovalo celkem třeba se třemi stovkami kilogramů drogy!

Plk. JUDr. Jiří Komorous, ředitel Národní protidrogové centrály Policie České republiky je často v médiích charakterizován jako sběratel historických zbraní, nepochybně významnější bude sbírka mezinárodních ocenění pro jeho jednotku – mezi zatím poslední „exponáty“ uvedené kolekce patří osobní věnování Rosso Josého Serrano Cadena vepsané do knihy, kterou bývalý ředitel policie v Kolumbii sám napsal...

A nějaká poznámka k aktuálnímu počtu protidrogových policejních specialistů – je vás dost?

V porovnání s tím, jak problém drog stále více a více narůstá – viz poslední analytická zpráva z Bruselu – tak počty našich lidí jsou nedostatečné. Stejně jako

při srovnání s počty například u našich západoevropských, ale i třeba zámořských partnerů!

Vedle klasických obchodníků s drogami se rovněž stále víc – podobně jako u prodeje nejrůznějšího jiného zboží – prosazuje, zdá se, nabízení nelegálních omamných látek přes internet. Jste dost silní, především asi ve smyslu technického vybavení, na souboje s počítačovými, trochu jakoby virtuálními, nehmatatelnými protivníky?

Nejsme! Je to opět otázka počtu lidí!

Nedávno – koncem minulého roku – rozjítřila veřejnost zpráva o třináctiletém školákovi, kterého zabilo předávkování kokainem. V tomto případě je nepochybně na místě ta nejtvrdší represe vůči konkrétnímu dealerovi. Pro ostatní nejširší vrstvy našich dětí a mládeže, pro odborníky, kteří o jejich zítřek mají opravdovou starost, to jistě představuje další podnět k ještě urputnějším snahám o prevenci – o předcházení pokusům mladých lidí s konzumováním drog. Mají na něco takového vaši policisté při současném pracovním vytížení prostor?

Asi po tisícistopadesáté říkám, že Národní protidrogová centrála je přesvědčeným a důsledným zastáncem primární prevence v drogové oblasti! – Jinými slovy: my jsme už jenom hasiči, likvidujeme vzniklý požár, ale nejdůležitější je primární prevence – připravit mladého člověka na to, aby drogu nevzal! Aby si zdůvodnil sám sobě, proč tu drogu nevezme. I z tohoto důvodu jsme již od roku devadesát pět zřídili – jako jediný výkonný policejní útvar v České republice – ve svých řadách specializované pracoviště, které se dlouhodobě věnuje jenom a pouze primární prevenci, publikační činnosti, akcím s mládeží atd. atd.

Asi nejviditelnějším projektem, kromě dnes už stovek a tisíců přednášek, akcí pro děti, filmů s besedami, audiovizuálních programů, je v tomto směru naše Malá policejní akademie. Před lety jsme s ní začínali v Českých Budějovicích a v současnosti se prostřednictvím speciálních cédéček dostává do celé sítě škol.

Rád bych na toto téma dodal poslední poznámku: bohužel, naše úsilí – a nejen naše, ale desítek a stovek lidí, kteří skutečně upřímně myslí svůj zájem o protidrogovou prevenci – je úplně destruktivně pošlapáváno patnáct let trvajících výroky a aktivitami poměrně úzké skupiny lidí, která ovšem má přístup do médií, a bohužel někdy i samotnými lidmi z médií, kteří neustále a pořád bagatelizují nebezpečí drog – neustále tady opakuji fakta o menší nebezpečnosti té či oné drogy. Někteří politici dokonce, viz bývalý pan ministr Němec, demonstrují za legalizaci toho či onoho zakázaného druhu drog – veřejně konzumují drogy – a dělají všechno pro to, aby vlastně drogy zpopularizovali! Naprosto tím pošlapávají trpělivé, pozitivní úsilí stovek a stovek policistů, doktorů, psychologů, učitelů, rodičů... – A zastaví

je až vlastní drogový případ v rodině. Možná.

Ještě jedna otázka stran vzájemného propojení – a úměrností – mezi fakty. Více než patnáct let zdánlivě nekonečného boje se světově ohromným drogovým byznysem, řada výrazných úspěchů – ale i neustále klesající cena drog, tedy jejich rostoucí dostupnost, věčný nárůst jejich množství, zvláště zřejmě mezi těmi novými, syntetickými – takže: jaké naladění v osobních součtech, letitých bilancích může převládat v duši velitele NPC – nejste unaven?

Unavený nejsem, protože jsem válečník – a my jsme ve válce se zlem! Je mi ale hrozně líto, že někdy na straně toho zla, možná i nevědomky, stojí lidé, kteří by naopak mohli boji proti zlu pomoci. – Občas si totiž někdo, a bohužel třeba i část odborné obce, myslí, že celý drogový problém vyřeší jedna policejní specializovaná jednotka o pár desítkách lidí. To není pravda. Jestliže my tady pět let přesvědčujeme Parlament a poslance, aby aspoň ztížili cestu k pseudoefedrinu pro výrobu pervitinu, a je to smetáno se stolu, opakuji pět let, jak se potom ti samí lidé mohou divit nárůstu pervitinu mezi veřejností. A nám kladou za vinu, že to nejsme – se stále stejnými počty policistů – schopni zastavit. Přitom naši kolegové na okresech zabavují při domovních prohlídkách tisíce prázdných platů od nurofenu, modafenu a paralenu plus. Mluvíme o tom donekonečna a oni se znovu a znovu diví, že narůstá výroba pervitinu – a co proti tomu policie dělá? No, dělá, se stále stejnými silami, úplně na krev, úplně vyčerpaná, to, co nám umožňují naše kapacity a prostředky. – Ale nikdo jiný nám v tom nepomůže...

Jak jste po patnácti letech činnosti spokojení s legislativou, se soudnictvím?

Musím objektivně říci, že situace v oblasti justice došla k výrazné, pozitivní změně, bereme-li to tak, že soudci pochopili nebezpečnost našich pachatelů. Na počátku devadesátých let se do toho zřejmě promítala určitá neznalost specifiky drogového problému a – už tenkrát – jakési podcenění problematiky – že to není klasická vražda, že to není klasická loupež atd., že to je pouze obchod s čímsi. Postupem doby doznalo drogové téma velkého posunu vědomostního, dneska už soudci vědí, že obchodníci s drogami, dealeři jsou v podstatě vrazi! A v udílení trestů – našim klientům – významně přitvrdili.

Určitě jste měl nějaké výchozí heslo či zásadu pro činnost Protidrogové centrály, když před patnácti lety, v minulém století, vznikala – přetavilo se, aktualizovalo se, nějaké takové zadání pro vaši práci v sotva odstartovaném roce se šťastnou 7 na konci?

Ne – je stále stejné: kdo zlu nebrání, dobru škodí!

**Zaznamenal Jaroslav KOPIC
Foto Jiří NOVÁK**